

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Olsztynie

LOL.411.003.04.2021

Marek Kragiel
Dyrektor Zarządu
Gospodarstwo Rybackie „Śniardwy” Sp. z o.o.
Okartowo 7A
12-250 Orzysz

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I/21/004 – Gospodarka rybacka w regionie Wielkich Jezior Mazurskich

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Gospodarstwo Rybackie „Śniardwy” Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, Okartowo 7A, 12-250 Orzysz (dalej: Gospodarstwo).
Kierownik jednostki kontrolowanej	Marek Kragiel, Dyrektor Zarządu, od 1 sierpnia 1994 r. (dalej: Dyrektor).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Racjonalność prowadzonej gospodarki rybackiej. 2. Prawdliwość i kompletność dokumentacji dotyczącej gospodarki rybackiej. 3. Prawdliwość i adekwatność działań w celu ochrony ryb i zapewnienia im możliwości tarła.
Okres objęty kontrolą	Lata 2018-2021, do dnia zakończenia kontroli, tj. 17 stycznia 2022 r., z wykorzystaniem dowodów sporządzonych przed tym okresem, jeżeli miały wpływ na ocenę kontrolowanej działalności.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Art. 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ¹
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Olsztynie
Kontroler	Anna Kamińska-Bisior, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LOL/136/2021 z 22 listopada 2021 r. (akta kontroli str. 1-9)

II. Ocena ogólna² kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

W okresie objętym kontrolą Gospodarstwo prowadziło gospodarkę rybacką w jednym obwodzie rybackim, tj. jeziora Śniardwy w zlewni rzeki Pisa nr 50, o łącznej powierzchni 12 476,46 ha, którego akweny w całości znajdowały się w rejonie Wielkich Jezior Mazurskich³. Dzierżawiony był on na podstawie umowy dzierżawy nieruchomości rolnej⁴ z aneksami zawartej ze Skarbem Państwa⁵.

Gospodarstwo posiadało operat rybacki pozytywnie zaopiniowany przez Uniwersytet Warmińsko-Mazurski w Olsztynie⁶, który jednak, zarówno w części opisowej jak i graficznej, nie zawierał niektórych elementów wymaganych ustawą z dnia 18 kwietnia 1985 r. o rybactwie śródlądowym⁷ oraz rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 29 marca 2002 r. w sprawie operatu rybackiego⁸.

¹ Dz. U. z 2017 r. poz. 524 ze zm., dalej: ustawa o NIK

² Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

³ Dalej: WJM.

⁴ Numer AWR-SGZ-4243-1245/94 zawartej 1 sierpnia 1994 r., dalej: umowa dzierżawy.

⁵ Reprezentowanym przez: Agencję Własności Rolnej Skarbu Państwa w umowie dzierżawy, Agencję Nieruchomości Rolnych w aneksie nr 9/2005 do umowy dzierżawy z 17 listopada 2005 r., dalej: aneks nr 9/2005, Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie w aneksie nr 10/2009 z 30 stycznia 2009 r., dalej: aneks nr 10/2009 oraz Państwowym Gospodarstwem Wodnym Wody Polskie – Regionalnym Zarządem Gospodarki Wodnej w Białymstoku w aneksie nr 11/2018 z 7 czerwca 2018 r., dalej: aneks nr 11/2018.

⁶ Dalej: UWM.

⁷ Dz.U. 2019, poz. 2168, ze zm., dalej: ustawa o rybactwie śródlądowym.

⁸ Dz.U. 2015, poz. 177, dalej: rozporządzenie w sprawie operatu rybackiego.

Wielkość połowów była zgodna z limitami określonymi w operacie rybackim, a w okresach ochronnych połowy dokonywane były na podstawie decyzji wydanych przez Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Gospodarstwo zarybiało wody dzierżawionego obwodu rybackiego dawkami zarybieniowymi określonymi operatem rybackim. Niemniej nie realizowano, określonych umową dzierżawy, obowiązków w zakresie pisemnego powiadomienia Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej⁹ o planowanych zarybieniach.

Gospodarstwo wydawało zezwolenia na amatorski połów ryb, które jednak nie określały limitów połowów, co było wymagane art. 7 ust. 2a ustawy o rybactwie śródlądowym. Limity połowów sandacza i szczupaka określone w regulaminach wędkowania były wyższe niż określone zapisami operatu rybackiego, a limitów dotyczących połowów suma i karpia określonych w operacie rybackim w ogóle nie uwzględniono w tych regulaminach.

Dokumentacja gospodarki rybackiej była prowadzona według wzorów określonych rozporządzeniem Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 19 lutego 2013 r. w sprawie sposobu prowadzenia dokumentacji gospodarki rybackiej¹⁰. Kontrola wykazała jednak przypadki dokonywania poprawek w księgach gospodarczych jezior niezgodnie z wymogami ww. rozporządzenia.

Gospodarstwo terminowo wywiązywało się z obowiązku przekazywania sprawozdań RRW-23, jednak zawarte w nich dane nie zawsze były zgodne z dokumentacją rybacką, do czego Gospodarstwo było zobowiązane zapisami w art. 4a ust. 1 ustawy o rybactwie śródlądowym.

W celu ochrony rybostanu Gospodarstwo zatrudniało strażników rybackich.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego oraz oceny częściowej¹¹ kontrolowanej działalności

OBSZAR

1. Racjonalność gospodarki rybackiej prowadzonej przez podmioty uprawnione do rybactwa

Opis stanu faktycznego

1.1 W okresie objętym kontrolą Gospodarstwo, na podstawie umowy dzierżawy z aneksami¹² zawartej ze Skarbem Państwa, prowadziło gospodarkę rybacką na obszarze jednego obwodu rybackiego, tj. jeziora Śniardwy w zlewni rzeki Pisa nr 50 o łącznej powierzchni 12 476,46 ha¹³, którego wody w całości zlokalizowane były rejonie WJM.

Zgodnie z rozporządzeniem nr 11/2015 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z dnia 20 kwietnia 2015 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia obwodów rybackich na publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych płynących¹⁴, Gospodarstwo dzierżawiło wody: jeziora Śniardwy¹⁵ (10 642,24 ha), jeziora Wejsunek (43,52 ha), jeziora

⁹ Dalej: RZGW.

¹⁰ Dz.U. poz. 326, dalej: rozporządzenie w sprawie dokumentacji gospodarki rybackiej.

¹¹ Oceny częściowe to oceny działalności w poszczególnych obszarach badań kontrolnych. Ocena częściowa może być sformułowana jako ocena pozytywna, ocena negatywna albo ocena w formie opisowej.

¹² Aneks nr 9/2005 wprowadził tekst jednolity umowy i przedłużył okres dzierżawy do 30 lipca 2024 r., aneks nr 10/2009 określał, iż Gospodarstwo dzierżawiło wody o łącznej powierzchni 12 472,29 ha opisane w rozporządzeniu Dyrektora RZGW w Warszawie nr 8/2005 z dnia 6 grudnia 2005 r., z wyłączeniem jeziora Łuknajno, a aneks nr 11/2018 zmienił zapisy dotyczące czynszu dzierżawy.

¹³ Powierzchnia całkowita obwodu rybackiego liczona jako suma powierzchni całkowitej obwodu rybackiego określonej aneksem nr 10/2009 do umowy dzierżawy, tj. 12 472,29 ha i powierzchni jeziora Wierzcholisko, tj. 4,17 ha włączonego do obwodu rozporządzeniem Dyrektora RZGW w Warszawie z 2015 r.

¹⁴ Dalej: rozporządzenie Dyrektora RZGW w Warszawie z 2015 r.

¹⁵ Z wyłączeniem działki 16/1, granica pomiędzy jeziorem Śniardwy i Mikołajskie biegnie po linii łączącej cypel „Dybowski Róg” z południowym punktem granicznym wytyczonym geodezyjnie).

Warnoły (373,72 ha), jeziora Tuchlin (231,0 ha), jeziora Tyrkło (228,0 ha), jeziora Seksty (755,4 ha), jeziora Kaczerajno (110,88 ha), jeziora Wierzcholisko¹⁶ (4,17 ha), rzeki Węźówka, rzeki Orzysz¹⁷, rzeki Wilkus¹⁸, rzeki Struga, rzeki Czarna Struga oraz Kanału Jeglińskiego¹⁹.

(akta kontroli str.10-37)

1.2 Zgodnie z aneksem nr 10/2009, Gospodarstwo władało zasadniczym i uzupełniającym obwodem rybackim określonym w rozporządzeniu Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie nr 8/2005 z dnia 6 grudnia 2005 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia obwodów rybackich na publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych płynących²⁰ z wyłączeniem jeziora Łuknajno²¹. Według operatu rybackiego z 10 lipca 2015 r., do obwodu zasadniczego (12 384,76 ha), należało siedem jezior, tj. Śniardwy²², Wejsunek, Warnoły, Tuchlin²³, Tyrkło, Seksty i Kaczerajno, a obwód uzupełniający składał się z pozostałych wód wymienionych w rozporządzeniu Dyrektora RZGW w Warszawie z 2015 r.

W związku z wejściem w życie²⁴ ww. rozporządzenia, Gospodarstwo otrzymało od Dyrektora RZGW w Warszawie pismo z 28 maja 2015 r. z prośbą o informację czy włączone do obwodu rybackiego jezioro Wierzcholisko będzie stanowiło obwód zasadniczy czy uzupełniający, na podstawie której miał być przygotowany aneks do umowy dzierżawy. Gospodarstwo nie udzieliło odpowiedzi na to pismo.

Dyrektor wyjaśnił, iż nie był zainteresowany włączeniem jeziora Wierzcholisko do obwodu rybackiego, gdyż jest ono jeziorem śródleśnym, w stanie zaniku, które nie powinno być włączone do żadnego obwodu, a wskazane byłoby jego przekazanie do Lasów Państwowych.

Informację o włączeniu ww. jeziora do obwodu uzupełniającego Gospodarstwo zamieściło w operacie rybackim przekazanym do RZGW 17 października 2016 r.

(akta kontroli str. 24-28, 32-37, 39-43, 326-330)

1.3 W okresie objętym kontrolą, dla dzierżawionego obwodu rybackiego, Gospodarstwo posiadało operat rybacki z 10 lipca 2015 r. wykonany na jego zlecenie przez pracowników Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza²⁵ i zaopiniowany przez UWM, tj. podmiot uprawniony do opiniowania operatów. Dokument został przekazany do RZGW w Warszawie 17 października 2016 r.

Zgodnie z wymogami określonymi w ustawie o rybactwie śródlądowym i rozporządzeniu w sprawie operatu rybackiego dokument zawierał część opisową i graficzną. Część opisowa uwzględniała sześć z siedmiu elementów wymaganych ustawą o rybactwie śródlądowym²⁶. Część graficzna operatu zawierała szkic sytuacyjny wód wchodzących w skład obwodu rybackiego z naniesionymi na nim granicami zasadniczego i uzupełniającego obwodu rybackiego, obrębów

¹⁶ Dołączone do obwodu rybackiego jeziora Śniardwy w zlewni rzeki Pisa – nr 50 rozporządzeniem Dyrektora RZGW w Warszawie z 2015 r.

¹⁷ Na odcinku od osi podłużnej mostu drogowego w miejscowości Grzegorz do jeziora Tyrkło.

¹⁸ Na odcinku od osi podłużnej mostu Zdory – Kwik.

¹⁹ Na odcinku do osi podłużnej mostu drogowego Szczechy Wielkie – Jeglina.

²⁰ Dalej: rozporządzenie Dyrektora RZGW w Warszawie z 2005 r.

²¹ Jezioro Łuknajno zostało usunięte z obwodu rybackiego nr 50 rozporządzeniem nr 4/2009 Dyrektora Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Warszawie z 31 grudnia 2009 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie ustanowienia obwodów rybackich na publicznych śródlądowych wodach powierzchniowych płynących.

²² Z wyłączeniem działki 16/1, granica pomiędzy jeziorem Śniardwy i Mikołajskie biegnie po linii łączącej cypel „Dybowski Róg” z południowym punktem granicznym wytyczonym geodezyjnie).

²³ Jeziora Wejsunek, Warnoły i Tuchlin z wodami dopływów ww. jezior do jeziora Śniardwy.

²⁴ Tj. 14 maja 2015 r.

²⁵ Dalej: IRS.

²⁶ Tj. art. 6a, ust. 1, 2, 3 pkt 1) i 2).

ochronnych, obszarów, które zostały objęte formami ochrony przyrody, wyspami, miejscami usytuowania sadzów rybackich, przepławek, pomostów i innych budowli mających wpływ na prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej. W ww. operacie:

- w części opisowej nie zawarto opisu zasad prowadzenia gospodarki rybackiej, opracowanych z uwzględnieniem zróżnicowania obwodu rybackiego na zasadniczy i uzupełniający,
- w części graficznej nie zawarto naniesionych na szkic sytuacyjny granic wód uznanych za nieprzydatne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej, miejsc stałego połowu ryb narzędziami lub urządzeniami rybackimi oraz miejsc gromadnego przebywania kormoranów czarnych (opisano w pkt 1 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 32-35, 38-62, 326-332, 345-349)

1.4 W okresie od 1 stycznia 2018 r. do 30 czerwca 2021 r. wielkość połowów ryb wyniosła ogółem 311,34 tys. kg²⁷, a osiągnięte przez nie przychody ze sprzedaży ryb – 4,04 mln zł²⁸.

(akta kontroli str. 63-134)

1.5 W latach 2018-2020 Gospodarstwo dokonywało połowów ryb w granicach limitów określonych w operacie rybackim oraz umowie dzierżawy. Średnia wydajność połowów, z obwodu rybackiego, w okresie trzyletnim – w latach 2018-2020 wyniosła 7,57 kg/ha²⁹, co stanowiło 50,5% limitu określonego operatem rybackim, który wynosił 15 kg/ha.

(akta kontroli str. 17-23, 47, 68-135)

1.6 Umowa dzierżawy nie zobowiązywała Gospodarstwa do każdorazowego, pisemnego powiadomienia RZGW o planowanym miejscu i terminie połowu ryb w obwodzie rybackim.

(akta kontroli str. 10-26, 29-31)

1.7 W okresach ochronnych, ustanowionych rozporządzeniem Ministra i Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 12 listopada 2001 r. w sprawie połowu ryb oraz warunków chowu, hodowli i połowu innych organizmów żyjących w wodzie³⁰, Gospodarstwo dokonywało połowów na podstawie czterech decyzji Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego³¹ w sprawie zezwolenia na połów tarlaków szczupaka do celów zarybieniowych oraz jednego zarządzenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie³² w sprawie ustanowienia zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody „Jezioro Warnoły”.

(akta kontroli str. 68, 75-77, 90, 91-92, 95-96, 136-152, 326-330)

1.8 Przeprowadzone w toku kontroli NIK oględziny wykazały, że Gospodarstwo rybackie wykorzystywało do połowów narzędzia rybackie dozwolone rozporządzeniem w sprawie połowu ryb, tj. niewody, żaki, wontony i przestawy.

Spośród 15 łodzi objętych oględzinami 11 posiadało wymagane ww. rozporządzeniem oznakowanie. W przypadku jednej łodzi³³, z uwagi na warunki

²⁷ Tj. 92,54 tys. kg w 2018 r., 89,33 tys. kg w 2019 r., 92,23 tys. kg w 2020 r. oraz 30,23 tys. kg w 2021 r. (I półrocze).

²⁸ Tj. 1,27 mln zł w 2018 r., 1,21 mln zł w 2019 r., 1,21 mln zł w 2020 r. i 347,2 tys. zł w 2021 r. (I półrocze).

²⁹ Porównawczo, średnia ta nie została także przekroczona w latach 2016-2018 kiedy wyniosła 7,35 kg/ ha ani w latach 2017-2019 kiedy równała się 7,07 kg/ha.

³⁰ Dz.U.2018, poz. 2003 ze zm., dalej: rozporządzenie w sprawie połowu ryb.

³¹ Tj. decyzji nr OW-III.7144.1.24.2018 z 14.02.2018, decyzji nr OW-III.7144.1.21.2019 z 19.02.2019 r., decyzji nr OW-III.7144.1.19.2020 z 30.01.2020 r. oraz decyzji nr OW-III.7144.1.22.2021 z 15.02.2021 r. dotyczących jezior: Śniardwy, Seksty, Kaczerajno, Tyrkło, Tuchlin.

³² Tj. zarządzenia nr 78 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Olsztynie z dnia 23 listopada 2017 r. dotyczącego jeziora Warnoły.

³³ Tj. łodzi niewodowej zacumowanej w Głodowie.

pogodowe³⁴, niemożliwe było ustalenie, czy posiadała ona wymagane oznakowanie. Natomiast trzy łodzie³⁵ nie posiadały żadnych oznakowań (opisano w pkt 2 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 153-170, 326-330)

1.9 W okresie objętym kontrolą Gospodarstwo zarybiało wody dzierżawionego obwodu rybackiego materiałem zarybieniowym: węgorza, szczupaka (wylęg żerujący i narybek jesienny), lina we wszystkich latach³⁶, a materiałem sandacza w 2018 r., 2019 r. i 2021 r. Średnie roczne dawki zarybień w okresach 3-letnich odpowiadały wielkości i strukturze gatunkowej zarybień, określonej w operacie rybackim³⁷.

Nakłady finansowe na zarybianie poniesione przez Gospodarstwo w poszczególnych latach wynosiły odpowiednio:

- 2018 r. – 294,6 tys. zł, z tego: 125,6 tys. zł zakup narybku oraz 169,0 tys. zł oszacowane koszty produkcji własnej narybku szczupaka³⁸,
- 2019 r. – 307,7 tys. zł, z tego: 116,3 tys. zł zakup narybku i 191,4 zł oszacowane koszty produkcji własnej narybku szczupaka,
- 2020 r. – 267,5 tys. zł, z tego: 82,0 tys. zł zakup narybku i 185,5 tys. zł oszacowane koszty produkcji własnej narybku szczupaka,
- I półrocze 2021 r. – 277,9 tys. zł, z tego: 82,5 tys. zł zakup narybku i 195,4 tys. zł oszacowane koszty produkcji własnej narybku szczupaka.

Ww. koszty były wykazywane w sprawozdaniach RRW-23 oraz zestawieniach rocznych.

(akta kontroli str. 17-23, 48-50, 171-257, 326-330, 345-347)

1.10 W okresie objętym kontrolą Gospodarstwo dokonywało zarybień w wielkościach i gatunkach zgodnych z umową dzierżawy i operatem rybackim. Ponadto, zgodnie z zapisami aneksu nr 9/2005³⁹ Gospodarstwo zobowiązane było do corocznego zarybiania jezior w terminach uzgodnionych każdorazowo z RZGW oraz do powiadamiania RZGW na piśmie w terminie 14 dni przed datą zamierzonego zarybiania⁴⁰.

Z informacji zawartych w protokołach zarybień wynika, że na 257 zarybień dokonanych w latach 2018-2021, w 243 przypadkach (94,6%) powiadomiono RZGW w formie emaila i telefonicznie, a w 14 przypadkach (5,4%) powiadomiono wyłącznie telefonicznie.

Gospodarstwo zachowało 14-dniowy termin pisemnego poinformowania RZGW w Białymstoku o zarybieniach dokonanych materiałem węgorza⁴¹ w 2020 r.

Z informacji otrzymanych od RZGW w Białymstoku wynika, że w 2019 r. Gospodarstwo nie przekazało do RZGW pisemnych powiadomień o planowanych

³⁴ Tj. zamrożone jezioro i brak możliwości oględzin łodzi.

³⁵ Tj. łódź pomocnicza i dwie łodzie niewodowe zacumowane w Okartowie.

³⁶ W 2021 r. zarybianie materiałem szczupaka – narybek jesienny odbył się w październiku 2021 r., lina – kroczek w listopadzie 2021 r.

³⁷ W latach 2018-2020 średnia to wyniosła: 1 000 kg dla lina – kroczek (średnia 300 kg – 1500 kg), 79 467 szt. dla sandacza – narybek letni (średnia 50 000 szt. – 300 000 szt.), 8 270 000 szt., dla szczupaka – wylęg żerujący (średnia 2 mln szt. – 10 mln szt.), 1 303 kg dla szczupaka – narybek jesienny (średnia 500 kg – 3 000 kg) i 267 kg dla węgorza – narybek (średnia 100 kg – 700 kg).

³⁸ Oszacowane przez Gospodarstwo na podstawie cennika materiału zarybieniowego dla obszaru działania RZGW w Białymstoku (<https://wodypolskie.bjp.gov.pl/rzgw-w-bialymstoku/cennik-materialu-zarybieniowego-dla-obszaru-rzgw-w-bialymstoku.html>, data dostępu 6 grudnia 2021 r.).

³⁹ Tj. § 4 ust. 4.

⁴⁰ Tj. § 4 ust. 6.

⁴¹ Tj. informacja o planowanym zarybieniu materiałem węgorza została wysłana do RZGW w Białymstoku 14 maja 2020 r. a zarybiania odbyły się 28 maja 2020 r.

zarybieniach materiałem zarybieniowym węgorza – narybek⁴², szczupaka – narybek jesienny⁴³ oraz lina – kroczek⁴⁴.

Pozostałe informacje o planowanych zarybieniach w 2018 r., 2019 r., 2020 r.⁴⁵ i 2021 r. były przekazywane do RZGW w Białymstoku w formie pisemnej, jednak bez dochowania 14-dniowego terminu powiadamiania (opisano w pkt 3 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 17-23, 48-50, 174-206, 242-267, 324-325, 345-347)

1.11 W okresie objętym kontrolą materiał zarybieniowy pochodził ze źródeł wskazanych w operacie rybackim, tj. z ośrodków hodowlanych usytuowanych na terenie Pojezierza Mazurskiego i dorzecza Wisły, a w przypadku węgorza od importerów i ośrodków podchowowych. Materiał zarybieniowy szczupaka – wylęg żerujący został wyprodukowany przez Gospodarstwo we własnym zakresie w wylęgarni w Głodowie.

(akta kontroli str. 48-50, 268-270)

1.12 Gospodarstwo od 2018 r. do 2021 r. (I półrocze) wydało łącznie 30 760 pozwoleń na amatorski połów ryb⁴⁶, w tym 975 było pozwoleniami sezonowymi, a 29 785 okresowymi.

Wpływy uzyskane z tytułu sprzedaży pozwoleń na amatorski połów ryb w okresie od 2018 r. do 2021 r. (I półrocze) wyniosły łącznie 1,06 mln zł.

(akta kontroli str.63-66, 271)

1.13 Gospodarstwo nie dysponowało kopiami zezwoleń na amatorski połów ryb wydanych w latach 2018-2021. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora miały one formę ponumerowanych blankietów wydawanych wędkarzom w momencie ich sprzedaży.

W posiadanych przez Gospodarstwo blankietach zezwoleń na amatorski połów ryb stosowanych w latach 2018-2021⁴⁷ określono m.in.:

- wymiary gospodarcze i ochronne ryb,
- czas, miejsce i technikę połowu,
- zobowiązanie do wędkowania zgodnie z ustawą o rybactwie śródlądowym, rozporządzeniem w sprawie połowu ryb⁴⁸,
- zakaz połowu przy pomocy przynęty holowanej za obiektem pływającym⁴⁹ oraz używania zanęt wędkarskich,
- obowiązek poddania się kontroli przez innego posiadacza ważnego zezwolenia, Państwową Straż Rybacką, Policję, Społeczną Straż Rybacką, pracowników Gospodarstwa oraz osoby przez nie upoważnione,

W zezwoleniach wydawanych w latach 2019-2021 określono ponadto, że posiadacz zezwolenia był zobowiązany do wędkowania zgodnie z Regulaminem Gospodarstwa znajdującym się na jego stronie internetowej⁵⁰.

W okresie objętym kontrolą w Gospodarstwie obowiązywały cztery regulaminy wędkowania⁵¹, w których określone zostały: dokumenty uprawniające

⁴² Zarybienia dokonano 11 czerwca 2019 r.

⁴³ Zarybienia dokonano 5 listopada 2019 r.

⁴⁴ Zarybienia dokonano 6 listopada 2019 r.

⁴⁵ Poza informacją o zarybieniu materiałem węgorza, które zostało przesłane terminowo.

⁴⁶ Tj. w 2018 r. – łącznie 9 783 pozwolenia, w 2019 r. – łącznie 9 356 pozwolenia, w 2020 r. – łącznie 6 624 pozwolenia, w 2021 r. (I półrocze) łącznie 4 997 pozwolenia.

⁴⁷ W wyjątkiem pozwolenia na połów ryb spinningiem z brzegu i z łodzi lub dwiema wędkami z brzegu i z łodzi wydawanego na cały sezon w 2019 r. z uwagi na wydanie wszystkich posiadanych blankietów wędkarzom i brak wolnych egzemplarzy w Gospodarstwie.

⁴⁸ Zapis dotyczący regulaminu Gospodarstwa został wprowadzony w zezwoleniach od 2019 r.

⁴⁹ Zapisy w zezwoleniach na amatorski połów ryb z brzegu i łodzi.

⁵⁰ Tj. www.grybsniardwy.pl.

do wędkowania, obowiązki wędkarzy, zakazy i terminy wędkowania, dozwolona liczba wędek, limity połowów, wymiary oraz okresy ochronne, a także informacja o kontroli wędkujących.

Blankiety zezwoleń na amatorski połów ryb wydawanych w latach 2018-2021 nie określały limitów połowów ryb (opisano w pkt 4 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

Limit połowów węgorza określony w regulaminach wędkowania był zgodny z zapisami w operacie rybackim. Natomiast limity połowów sandacza i szczupaka określone w regulaminach wędkowania były wyższe niż określone zapisami operatu rybackiego, a limitów dotyczących połowów suma i karpia określonych w operacie rybackim nie uwzględniono w regulaminach wędkowania (opisano w pkt 5 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

(akta kontroli str. 47, 272-302, 326-330, 333-344)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Operat rybacki, w części opisowej, nie zawierał zasad prowadzenia gospodarki rybackiej opracowanych z uwzględnieniem zróżnicowania obwodu rybackiego na zasadniczy i uzupełniający, co było wymagane zapisami art. 6a ust. 3 pkt 3 ustawy o rybactwie śródlądowym.

Natomiast w części graficznej operatu nie uwzględniono szkicu sytuacyjnego wód wchodzących w skład obwodu rybackiego z naniesionymi na nim granicami wód uznanych za nieprzydatne, miejscami stałego połowu ryb narzędziami lub urządzeniami rybackimi oraz miejscami gromadnego przebywania kormoranów czarnych, co zostało określone w § 6 punktach 3, 6 i 7 rozporządzenia w sprawie operatu rybackiego.

W sprawie braku zasad prowadzenia gospodarki rybackiej opracowanych z uwzględnieniem zróżnicowania na zasadniczy i uzupełniający Dyrektor wyjaśnił, że prowadzona gospodarka rybacka nie przewidywała szczególnych działań w obrębie obwodu uzupełniającego, zatem autorzy operatu, mając wiedzę na ten temat, nie zawarli tych informacji w dokumencie.

W sprawie braku, w części graficznej operatu rybackiego, szkicu sytuacyjnego wód wchodzących w skład obwodu rybackiego z naniesionymi na nim wód uznanych za nieprzydatne Dyrektor poinformował, że do 2015 r. w obwodzie rybackim nie było wód nieprzydatnych. Dopiero włączenie jeziora Wiercholisko spowodowało, że wody te można było uznać za nieprzydatne, ale autorzy operatu rybackiego mogli nie zwrócić na to uwagi, ponieważ ww. jezioro włączono do obwodu rybackiego w kwietniu 2015 r.

W sprawie braku, w części graficznej operatu, szkicu sytuacyjnego wód wchodzących w skład obwodu rybackiego z naniesionymi na nim miejscami stałego połowu ryb narzędziami lub urządzeniami rybackimi, Dyrektor wyjaśnił, że Gospodarstwo posiadało narzędzia do połowu w postaci sprzętów ruchomych. Z uwagi na fakt, że operat sporządzany jest raz na 10 lat, a rybacy ustawiali sprzęt w różnych miejscach, trudno było to wskazać w operacie.

Dyrektor potwierdził także, iż w części graficznej operatu rybackiego brakuje szkicu sytuacyjnego uwzględniającego miejsca gromadnego przebywania kormoranów czarnych, zaznaczył jednak, że informacja ta znajdowała się w części opisowej operatu rybackiego dotyczącej jeziora Warnołty.

(akta kontroli str. 38-62, 326-330)

⁵¹ Tj. regulamin wędkowania obowiązujący: od 1 stycznia 2018 r. do 31 grudnia 2018 r., od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r., od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2020 r. i od 1 stycznia 2021 r.

2. Trzy łodzie⁵² nie posiadały widocznych numerów rejestracyjnych umieszczonych na zewnętrznych płaszczyznach obu burt, które to oznakowania były wymagane zapisami § 17 rozporządzenia w sprawie połowu ryb.

Dyrektor wyjaśnił, że połowy niewodowe w ostatnim czasie były przez Gospodarstwo prowadzone sporadycznie, a łodzie te były magazynowane na brzegu, dlatego rybacy nie zwrócili uwagi na brak oznakowania. W przypadku łodzi pomocniczej brak numerów był wynikiem jej całorocznego użytkowania, w którego wyniku nastąpiło wytarcie numerów rejestracyjnych łodzi.

W toku kontroli NIK Gospodarstwo oznakowało ww. trzy łodzie zgodnie z wymogami rozporządzenia w sprawie połowu ryb⁵³.

(akta kontroli str. 153-160, 170, 328-330)

3. W trzech przypadkach Gospodarstwo nie zrealizowało obowiązku określonego w § 4 ust. 6 aneksu nr 5/2009, dotyczącego pisemnego powiadomienia RZGW o dacie planowanego zarybienia, a w 16 przypadkach powiadomienia takie zostały przekazane, bez zachowania terminu 14 dni przed datą zamierzonego zarybienia.

Dyrektor podał, że nie potrafi odpowiedzieć dlaczego wiadomości o zarybieniach nie zostały wysłane do RZGW w Białymstoku. Poinformował, że w jego opinii te informacje zostały tam wysłane. Dyrektor dodał, że ze względu na zmianę komputera nie miał on dostępu do kopii wysłanych wiadomości.

W odniesieniu do niedochowania terminu 14-dniowego powiadomienia RZGW w Białymstoku o zarybieniach, Dyrektor przyznał, że takie sytuacje mogły mieć miejsce, ponieważ wymaganie to jest trudne do spełnienia. Dodał, że o trudnościach z terminowym pisemnym powiadomieniem o zarybieniach informował instytucje, którym podlegało Gospodarstwo podczas spotkań z ich przedstawicielami.

(akta kontroli str. 17-23, 243-247, 252-255, 258-267, 324-325, 345-347)

4. Na blankietach zezwoleń na amatorski połów ryb, wydawanych przez Gospodarstwo w latach 2018-2021, nie zawarto zapisów dotyczących limitów połów ryb. Było to niezgodne z art. 7 ust. 2a ustawy o rybactwie śródlądowym, w którym określono, że zezwolenia wydawane przez uprawnionego do rybactwa potwierdza się dokumentem określającym podstawowe warunki uprawiania amatorskiego połowu ryb wynikające z potrzeby prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej w obwodzie rybackim, uwzględniające w szczególności limity połowu ryb.

Według wyjaśnień Dyrektora doszło do przeoczenia, które skutkowało brakiem zapisów limitów połowowych na wydawanych zezwoleniach na amatorski połów ryb. Wielkość druku zezwolenia była niewielka i nie można w nim było zapisać całego regulaminu wędkowania czy przepisów prawa, dlatego Gospodarstwo na blankietach zezwoleń, stosowało odnośniki do stosownych przepisów, aby zainteresowani mogli się z nimi zapoznać.

NIK zauważa, że zapisy art. 7 ust. 2a ustawy o rybactwie śródlądowym nakładają na Gospodarstwo obowiązek określenia w dokumentach potwierdzających zezwolenie na amatorski połów ryb podstawowych warunków

⁵² Tj. łódź pomocnicza zakowa i dwie łodzie niewodowe zacumowane w Okartowie.

⁵³ Co zostało potwierdzone protokołem oględzin z 15 grudnia 2021 r.

uprawiania amatorskiego połowu ryb, ustalonych przez uprawnionego do rybactwa, uwzględniających m.in. limity połowu.

(akta kontroli str. 272-278, 326-330, 333-340)

5. W okresie objętym kontrolą limity połowów, określone obowiązującymi regulaminami wędkowania, były wyższe od ustalonych w operacie rybackim w przypadku sandacza i szczupaka. W operacie rybackim zapisano bowiem, że limit połowu sandacza, szczupaka i siei wynosił łącznie 2 szt., a w regulaminach wędkowania wpisano limit 2 szt. sandacza i 2 szt. szczupaka. Ponadto, limity połowów suma i karpia, określone w operacie rybackim, nie zostały w tych regulaminach w ogóle uwzględnione.

Dyrektor podał, że w odniesieniu do limitów połowów sandacza i szczupaka, w trakcie tworzenia regulaminu wędkowania musiało dojść do pomyłki. Zadeklarował, że błąd ten zostanie niezwłocznie poprawiony.

W sprawie braku w regulaminach wędkowania określenia limitów połowów suma i karpia Dyrektor wyjaśnił, iż od wielu lat w odłowach prowadzonych na wodach dzierzawionego obwodu rybackiego nie obserwowano występowania suma i karpia. Gospodarstwo nie prowadziło także zarybień ww. gatunkami.

NIK wskazuje, że zgodnie z art. 6 ust. 1 i 2 ustawy o rybactwie śródlądowym Gospodarstwo było zobowiązane do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej zgodnie z operatem rybackim, w związku z czym limity połowów w regulaminach wędkowania powinny być ustanowione co najmniej na poziomie określonym operatem rybackim.

(akta kontroli str. 47, 297-302, 333-344)

OCENA CZĄSTKOWA

Gospodarstwo władało jednym obwodem rybackim składającym się z obwodu zasadniczego i uzupełniającego. Dysponowało ono operatem rybackim pozytywnie zaopiniowanym przez UWM, który jednak, zarówno w części opisowej jak i graficznej, nie zawierał niektórych wymaganych przepisami elementów.

Wielkość dokonywanych połowów była zgodna z operatem rybackim, a wykorzystywane narzędzia połowowe były dozwolone rozporządzeniem w sprawie połowu ryb. Trzy z piętnastu łodzi poddanych oględzinom nie posiadały jednak wymaganego oznakowania.

Połowy tarlaków szczupaka w okresach ochronnych, dokonywane były na podstawie decyzji Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego.

Gospodarstwo zarybiało wody obwodu rybackiego dawkami zarybienowymi określonymi operatem rybackim. W 2019 r. wystąpiły jednak przypadki niepowiadomienia RZGW o terminach zarybień, a we wszystkich latach objętych kontrolą Gospodarstwo przekazywało te powiadomienia bez zachowania wymaganego umową terminu 14 dni przed zamierzonym zarybieniem.

Gospodarstwo wydawało zezwolenia na amatorski połow ryb, które jednak nie określały limitów połowów. Ponadto zapisy dotyczące limitów połowów w opracowanych regulaminach wędkowania nie były w pełni zgodne z danymi w operacie rybackim.

2. Prawdliwość i kompletność dokumentacji dotyczącej gospodarki rybackiej.

Opis stanu faktycznego

2.1 W okresie objętym kontrolą dokumentacja gospodarki rybackiej obejmowała wszystkie dokumenty wymagane rozporządzeniem w sprawie dokumentacji gospodarki rybackiej, tj. protokoły zarybień, protokoły połowu ryb i raków⁵⁴, księgi gospodarcze jezior i zestawienia roczne. Prowadzono je zgodnie z wzorami określonymi w ww. rozporządzeniu.

Protokoły zarybień oraz protokoły połowu ryb i raków oraz zestawienia roczne zawierały wszystkie elementy wymagane rozporządzeniem w sprawie dokumentacji gospodarki rybackiej. Wpisów w nich dokonywano w języku polskim, czytelnie, przy użyciu trwałego środka i bez używania skrótów (z wyjątkiem skrótów ogólnie przyjętych), a ewentualne błędy również poprawiano zgodnie z wymogami określonymi w ww. rozporządzeniu.

Księgi gospodarcze jezior również zawierały wszystkie elementy⁵⁵ wymagane rozporządzeniem w sprawie dokumentacji gospodarki rybackiej. Wpisów dokonywano w języku polskim przy użyciu trwałego środka i bez używania skrótów.

Stwierdzono jednak, że w księgach gospodarczych:

- w dwudziestu siedmiu przypadkach dokonywano poprawek bez określenia dat ich wprowadzenia,
- w przypadku czterech zapisów dokonanych w niepoprawnych miejscach, nie skreślano błędnych zapisów, a wprowadzone poprawki oznaczano za pomocą „strzałek” wskazujących pozycje, które podlegały zamianie. Poprawki te nie zostały także potwierdzone podpisem osoby do tego upoważnionej (opisano w pkt 1 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).

Dane zamieszczone w księgach gospodarczych jezior były zgodne z danymi zawartymi w protokołach zarybień, protokołach połowu ryb i raków oraz fakturach zakupu narybku, a także w dokumentacji sprzedaży.

(akta kontroli str. 63-134, 171-172, 174, 185, 193, 199, 207-208, 225-241, 303-309, 314-315, 333-340)

2.2 W okresie objętym kontrolą Gospodarstwo terminowo⁵⁶ wywiązało się z obowiązku przekazania do IRS sprawozdań RRW-23 za 2018 r., 2019 r., i 2020 r. W wyniku analizy dokumentacji rybackiej prowadzonej przez Gospodarstwo oraz sprawozdań RRW-23 za lata 2017-2020 stwierdzono, że:

- ilości złowionych ryb we wszystkich trzech sprawozdaniach RRW-23 za lata 2018-2020 były podane zgodnie z prowadzoną przez Gospodarstwo dokumentacją.
- Wartości brutto ogółem złowionych ryb podane w sprawozdaniach RRW-23⁵⁷ za 2018 r.⁵⁸ i 2019 r.⁵⁹ nie stanowiły sumy wartości połowów podanych przy poszczególnych gatunkach ryb.

⁵⁴ Prowadzone dla połowów tarlaków szczupaka, na które zgodę Gospodarstwo uzyskiwało czterema decyzjami Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego, na podstawie art. 17 ust. 1 ustawy o rybactwie śródlądowym.

⁵⁵ Tj. ewidencję połowu ryb i raków, ewidencję amatorskiego połowu ryb i ewidencję zarybień, określone w § 6 ust. 3 rozporządzenia w sprawie dokumentacji gospodarki rybackiej.

⁵⁶ Tj. sprawozdanie RRW-23 za 2018 r. złożono 15 marca 2019 r., sprawozdanie RRW-23 za 2019 r. – 28 maja 2020 r. i sprawozdanie RRW-23 za 2020 r. – 25 maja 2021 r.

⁵⁷ Tj. w tabelach nr 2, kolumna „wartość [zł]” sprawozdań RRW-23 r. za 2018 r. i za 2019 r.

⁵⁸ Tj. wpisano wartość brutto ogółem w kwocie 1 396 145,72 zł, podczas gdy suma wartości połowów wynikająca z wartości poszczególnych gatunków ryb wyniosła 1 367 275,03 zł, co daje różnicę w kwocie 28 870,69 zł.

⁵⁹ Tj. wpisano wartość brutto ogółem w kwocie 1 388 060,04 zł, podczas gdy suma wartości połowów z poszczególnych gatunków ryb wyniosła 1 400 264,03 zł, co dało różnicę w kwocie 12 203,99 zł.

W tej sprawie Dyrektor wyjaśnił, iż w celu obliczenia średniej ceny danego gatunku sumowane były średnie ceny z poszczególnych miesięcy, a z tych danych wyciągana była średnia roczna. W poszczególnych miesiącach odłowy danych gatunków różniły się od siebie zarówno ilością, jak i średnią ceną sprzedaży. Suma tak obliczonych wartości nie zgadzała się z wartością księgową, a zgodnie z informacją uzyskaną z IRS, wartość ogółem musiała być taka sama jak w księgowości i zestawieniu rocznym.

- W sprawozdaniach RRW-23⁶⁰ za 2018 r., 2019 r. i 2020 r. nie podano ilości i wartości odłowionych tarlaków (opisano w pkt 2 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).
- Ilości materiału zarybieniowego wprowadzonego do obwodu rybackiego wykazane w sprawozdaniu RRW-23⁶¹ były zgodne z danymi zawartymi w dokumentacji gospodarki rybackiej za 2019 r. W sprawozdaniu RRW-23 za 2018 r.⁶² podana ilość materiału zarybieniowego węgorza była natomiast niezgodna z dokumentacją gospodarki rybackiej, a w sprawozdaniu RRW-23 za 2020 r.⁶³ wykazana ilość materiału zarybieniowego szczupaka – wylęg żerujący różniła się od wartości przedstawione w prowadzonej przez Gospodarstwo dokumentacji (opisano w pkt 2 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).
- Wartości materiału zarybieniowego wprowadzonego do wód obwodu rybackiego wykazane w sprawozdaniach RRW-23⁶⁴ były zgodne z dokumentacją Gospodarstwa w 2018 r. i 2020 r. Podana w sprawozdaniu RRW-23 za 2019 r.⁶⁵ wartość materiału zarybieniowego sandacza była natomiast niezgodna z dokumentacją gospodarki rybackiej (opisano w pkt 2 sekcji Stwierdzone nieprawidłowości).
- Wartości dotyczące połowów wędkarskich w latach 2017, 2018 i 2019⁶⁶, przedstawione we wszystkich trzech sprawozdaniach RRW-23 za lata 2018-2020, były zgodne z danymi zawartymi w ewidencji amatorskiego połowu ryb uwzględnionymi w księgach gospodarczych jezior za lata 2017-2019.

(akta kontroli str. 136, 207-224, 240-241, 310-315, 333-340)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Błędy w księgach gospodarczych jezior nie były poprawiane zgodnie z wymogami określonymi w rozporządzeniu w sprawie dokumentacji gospodarki rybackiej, tj.:
  - czterech⁶⁷ zmian zapisów w niepoprawnych miejscach w księgach gospodarczych dokonano oznaczając poprawki za pomocą znaku „strzałek” wskazujących pozycje, które podlegały zamianie, pomimo że § 3 ust. 4 ww. rozporządzenia nakazywał dokonywanie poprawek w dokumentacji

⁶⁰ Tj. w tabelach nr 2, kolumna „w tym tarlaki – ilość [kg] i wartość [zł]” sprawozdań RRW-23 za 2018 r., 2019 r. i 2020 r.

⁶¹ Tj. wykazane w tabeli nr 2 sprawozdania RRW-23 za 2019 r.

⁶² Tj. w tabeli nr 3, wiersz 28, kolumna „Inny materiał zarybieniowy – szt.” sprawozdania RRW-23 za 2018 r.

⁶³ Tj. w tabeli nr 2, wiersz 3, kolumna „wylęg [szt.]” sprawozdania RRW-23 za 2020 r.

⁶⁴ Tj. wykazane w tabelach nr 3 sprawozdania RRW-23 za 2018 r. i za 2020 r.

⁶⁵ Tj. w tabeli nr 3, wiersz 4, kolumna „Wartość materiału zarybieniowego wprowadzonego do wód obwodów rybackich [zł]” sprawozdania RRW-23 za 2019 r.

⁶⁶ W sprawozdaniach RRW-23 tabelę nr 5 wypełnia się dla roku poprzedzającego rok, za który składane jest sprawozdanie.

⁶⁷ Tj. w księdze gospodarczej jeziora Śniardwy z 2020 r., kolumna 3g, wiersz VIII, księdze gospodarczej jeziora Warnołty z 2018 r., wiersze XI, XII, księdze gospodarczej jeziora Seksty z 2019 r. kolumna 3d, wiersz III, księdze gospodarczej jeziora Kaczerajno z 2019 r. kolumna 3d, wiersz III

rybackiej przez skreślenie dotychczasowego wpisu oraz dokonanie nowego wpisu, w taki sposób, aby wpis poprawiany był czytelny;

- dwadzieścia siedem dokonanych poprawek nie określało dat ich wprowadzenia, a cztery poprawki oznaczone za pomocą „strzałek” dodatkowo nie zostały potwierdzone podpisem, co było niezgodne z § 3 ust. 5 ww. rozporządzenia, który wymagał, aby dokonanie poprawek zostało potwierdzone podpisem uprawnionego do rybactwa złożonym przy poprawionym wpisie wraz z określeniem daty.

Dyrektor wyjaśnił, że wprowadzając zmiany sądził, że zaznaczenie ich za pomocą strzałek będzie bardziej czytelne niż dokonanie skreśleń i wpisywanie poprawnych wartości. Uznał przy tym, że w przypadku ksiąg gospodarczych jezior, w których w małych rubrykach jest dużo informacji, dodatkowe wpisanie dat znacznie zmniejszy czytelność zapisów. Dyrektor dodał także, że będzie zamieszczał wszystkie wymagane elementy przy wprowadzaniu poprawek w księgach gospodarczych.

(akta kontroli str. 68-134, 333-340)

2. W okresie objętym kontrolą Gospodarstwo nieprawidłowo wywiązywało się z określonego art. 4a ust. 1 ustawy o rybactwie śródlądowym obowiązku udostępniania danych statystycznych o prowadzonej przez siebie działalności w celach statystycznych oraz badawczych podmiotom wykonującym zadania powierzone przez ministra właściwego do spraw rybołówstwa. Dane zawarte w sprawozdaniach RRW-23 nie były zgodne z zamieszczonymi w dokumentacji gospodarki rybackiej prowadzonej przez Gospodarstwo, tj.:

- w sprawozdaniach RRW-23 za 2018 r., 2019 r. i 2020 r.⁶⁸ nie podano ilości i wartości odłowionych tarlaków szczupaka, pomimo tego, że Gospodarstwo dokonywało takich połowów⁶⁹ na mocy decyzji Marszałka Województwa Warmińsko-Mazurskiego zezwalających na połów tarlaków szczupaka w okresie ochronnym (opisano w pkt 1.7 niniejszego wystąpienia).

W tej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że uważał, że w tabeli nr 2 sprawozdania RRW-23 chodziło o tarlaki wyhodowane w gospodarstwie, a nie uzyskane z odłowów.

NIK zwraca uwagę, iż tytuł tabeli⁷⁰ określa, iż należy wypełnić dane dotyczące połowów ryb, w tym dane dotyczące połowów tarlaków. Dodatkowo należy zauważyć, że nieprawidłowość ta została wskazana już w wyniku kontroli przeprowadzonej przez Najwyższą Izbę Kontroli w Gospodarstwie w 2013 r., a Gospodarstwo zobowiązało się wówczas do zamieszczania danych dot. odłowów tarlaków w sprawozdaniach RRW-23.

- w sprawozdaniu RRW-23 za 2018 r.⁷¹ podano o 100 sztuk więcej materiału zarybieniowego węgorza niż zaewidencjonowano w księgach gospodarczych jezior i protokołach zarybień, a w sprawozdaniu RRW-23 za 2020 r.⁷² wykazano, iż dokonano zarybienia materiałem szczupaka (wylęg) w ilości 8 430 kg, podczas gdy w dokumentacji zarejestrowano 8,43 mln kg.

W tej sprawie Dyrektor wyjaśnił, że błędna liczba sztuk węgorza wykazana w sprawozdaniu RRW-23 za 2018 r. wynikała z zaokrągleń przyjętych

⁶⁸ Tj. w tabelach nr 2, kolumna „W tym tarlaki – ilość [kg] i wartość [zł]” sprawozdań RRW-23 za 2018 r., 2019 r. i 2020 r.

⁶⁹ Tj. według protokołów połowów: w 2018 r. – 2 544 kg, w 2019 r. – 3 915 kg, w 2020 r. – 3 620 kg, w 2021 r. – 4 930 kg.

⁷⁰ Tj. tabeli nr 2 „Połowy ryb i raków narzędziami i urządzeniami rybackimi łącznie we wszystkich obwodach rybackich województwa, użytkowanych przez uprawnionego do rybactwa”.

⁷¹ Tj. w tabeli nr 3, wiersz 28, kolumna „Innych materiał zarybieniowy – szt.” sprawozdania RRW-23 za 2018 r.

⁷² Tj. w tabeli nr 3, wiersz 3, kolumna „wylęg [szt.]” sprawozdania RRW-23 za 2020 r.

do obliczeń liczby sztuk z 1 kg narybku węgorza. Natomiast błędna liczba sztuk materiału zarybieniowego szczupaka – wylęg żerujący była wynikiem błędu przy wypełnianiu sprawozdania za 2020 r. przez Dyrektora, który przyjął, że liczbę tę należy podać w tysiącach sztuk, a nie w sztukach.

- w sprawozdaniu RRW-23 za 2019 r.⁷³ podano wartość materiału zarybieniowego sandacza w kwocie 12 952,66 zł, tj. w kwocie zakupu brutto (z VAT), gdy według prowadzonej ewidencji księgowej wartość ta wyniosła 12 838,00 zł (kwota netto). Podkreślenia wymaga przy tym, że pozostałe wartości dotyczące zakupu materiału zarybieniowego innych gatunków ryb, raportowane były w ww. sprawozdaniu również w kwotach netto.

W tej sprawie Dyrektor wyjaśnił, iż błędnie podana wartość materiału zarybieniowego sandacza była wynikiem omyłkowego wpisania wartości brutto z faktury zamiast wartości netto.

NIK zwraca uwagę, że zachowanie jednolitości danych wykazywanych w ww. sprawozdaniach przez wszystkie podmioty uprawnione do rybactwa jest istotne dla uzyskania kompletnych danych zbiorczych, niezbędnych m.in. do właściwego zarządzania rybostanem w jeziorach Skarbu Państwa. Ponadto, zgodnie z art. 4a ust. 1 pkt 1 i 2 ustawy o rybactwie śródlądowym uprawniony do rybactwa był obowiązany dokumentować działania związane z prowadzoną gospodarką rybacką w sposób rzetelny i zgodny ze stanem faktycznym.

(akta kontroli str. 136, 211-212, 216-224, 240-241, 333-340)

OCENA CZĄSTKOWA

Dokumentacja gospodarki rybackiej była kompletna i prowadzona według wzorów określonych rozporządzeniem w sprawie dokumentacji rybackiej. Wpisów w niej dokonywano w języku polskim i czytelnie. Jednak błędy w księgach gospodarczych jezior nie zawsze poprawiane były zgodnie z wymogami określonymi w ww. rozporządzeniu. Stwierdzono bowiem przypadki niedochowania obowiązku każdorazowego skreślenia dotychczasowych wpisów, określenia daty dokonania zmiany, a także potwierdzenia dokonanej poprawki podpisem.

Gospodarstwo wprawdzie terminowo wywiązywało się z obowiązku przekazywania do IRS sprawozdań RRW-23, jednak przekazywane dane nie zawsze były zgodne z prowadzoną dokumentacją gospodarki rybackiej. Dodatkowo Gospodarstwo w żadnym ze sprawozdań RRW-23 złożonych za lata 2018-2020 nie wykazało danych dotyczących corocznie realizowanych połowów tarlaków.

OBSZAR

3. Prawdliwość i adekwatność działań w celu ochrony ryb i zapewnienia im możliwości tarła.

Opis stanu faktycznego

3.1 Na dzierżawionym przez Gospodarstwo obwodzie rybackim nie ustanowiono obrębów ochronnych. Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora nie zostały one ustanowione, ponieważ prowadzona gospodarka rybacka w pełni zabezpieczała ochronę miejsc szczególnie wrażliwych tj. miejsc grupowania się ryb, ich zimowania i miejsc tarliskowych. W okresach wymagających szczególnej uwagi ich ochrona, prowadzona przez pracowników Gospodarstwa, tj. rybaków, strażników oraz kadrę zarządzającą, była wystarczająca i nie wymagała stosowania specjalnych form.

(akta kontroli str. 43, 316-320)

3.2 W latach 2018-2021 (I półrocze) Gospodarstwo nie występowało do Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska o zezwolenie na odstrzał

⁷³ Tj. w tabeli nr 3, wiersz 4, kolumna „Wartość materiału zarybieniowego wprowadzonego do wód obwodów rybackich [zł]” sprawozdania RRW-23 za 2019 r.

kormoranów. Nie prowadziło także żadnych działań mających na celu ograniczenie populacji kormorana.

Zgodnie z wyjaśnieniami Dyrektora, działania w tym zakresie były prowadzone m.in. w latach 2005-2008, kiedy Gospodarstwo uzyskało zgodę na odstrzał 100 szt. kormoranów. Przy kolonii liczącej około 10 tys. sztuk oraz konieczności respektowania zawartych w decyzji zakazów, efekty tych działań były jednak bardzo słabe. W opinii Dyrektora ta forma ograniczenia populacji kormorana czarnego była nieefektywna. Dodatkowo Dyrektor poinformował, że podejmowano próby przeprowadzenia badań naukowych mających na celu ograniczenie liczebności kormorana poprzez wyziewanie jaj w okresie lęgowym⁷⁴ oraz olejowanie jaj złożonych w gniazdach⁷⁵. Działania te nie zostały zakończone sukcesem, ponieważ w pierwszym przypadku, pomimo wystąpienia do Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Olsztynie, nie uzyskano pozytywnej decyzji, a w drugim odstąpiono od prowadzenia badań z uwagi na brak odpowiedniego sprzętu zapewniającego bezpieczeństwo pracowników podczas prowadzenia działań.

(akta kontroli str. 317-321)

3.3 W latach 2018-2021 (I półrocze) w Gospodarstwie zatrudnione były łącznie 3 osoby wykonujące zadania strażników rybackich. Jeden ze strażników był jednocześnie pracownikiem Państwowej Straży Rybackiej w Olsztynie⁷⁶.

W każdym roku pracę wykonywało 2 strażników, a koszty poniesione z tego tytułu obejmujące koszty wynagrodzeń i paliwa wyniosły: w 2018 r. – 76,8 tys. zł, w 2019 r. – 82,6 tys. zł, w 2020 r. 93,9 tys. zł, w 2021 r. (I półrocze) – 49,5 tys. zł.

(akta kontroli str. 322-323)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

OCENA CZĄSTKOWA

W celu ochrony rybostanu Gospodarstwo zatrudniało strażników rybackich. W kontrolowanym okresie nie prowadzono odstrzału kormoranów z uwagi na stwierdzoną we wcześniejszych latach nieefektywność tej metody.

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące wnioski:

Wnioski

1. Uzupełnić operat rybacki o zasady prowadzenia gospodarki rybackiej opracowane z uwzględnieniem zróżnicowania na obwód zasadniczy i uzupełniający oraz o szkic sytuacyjny wód wchodzących w skład obwodu rybackiego z naniesionymi na nim granicami wód uznanych za nieprzydatne do prowadzenia racjonalnej gospodarki rybackiej oraz miejscami gromadnego przebywania kormoranów czarnych.
2. Powiadamiać RZGW o terminach planowanych zarybień zgodnie z zapisami umowy dzierżawy.
3. Ujmować limity połowu w wydawanych zezwoleniach na amatorski połów ryb.
4. Dostosować zapisy regulaminu wędkowania w zakresie limitów amatorskich połowów ryb do limitów określonych operatem rybackim.

⁷⁴ W 2012 r.

⁷⁵ W 2017 r.

⁷⁶ Strażnik ten zakończył pracę w Gospodarstwie 24 lipca 2018 r.

5. Przy dokonywaniu poprawek w księgach gospodarczych jezior zachować wymogi rozporządzenia w sprawie dokumentacji gospodarki rybackiej.
6. Poinformować IRS o błędach zawartych w sprawozdaniach RRW-23 oraz podjąć działania zapewniające zamieszczanie w tych sprawozdaniach danych zgodnych z prowadzoną dokumentacją gospodarki rybackiej.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Olsztynie. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Olsztyn, 17 stycznia 2022 r.

Kontroler
Anna Kamińska-Bisior
Starszy inspektor kontroli państwowej

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Olsztynie
Dyrektor
Piotr Górny

.....
podpis

.....
podpis